

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2001 Julkaistu Helsingissä 14 päivänä joulukuuta 2001 N:o 1201—1204

SISÄLLYS

N:o		Sivu
1201	Puolustusministeriön asetus puolustusministeriön hallinnonalan maksullisista suoritteista	3389
1202	Sosiaali- ja terveysministeriön asetus käyttöturvallisuustiedotteesta	3391
1203	Maa- ja metsätalousministeriön asetus naudanlihan merkitsemisestä	3404
1204	Valtiovarainministeriön asetus verontilityslain 5 §:ssä tarkoitettujen verovuodelta 2001 ennen verotuksen päättymistä maksettujen verojen tilityksissä sovellettavista jako-osuuksista	3411

N:o 1201

Puolustusministeriön asetus

puolustusministeriön hallinnonalan maksullisista suoritteista

Annettu Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2001

Puolustusministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 21 päivänä helmikuuta 1992 annetun valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n 2 momentin nojalla, sellaisena kuin se on laissa 348/1994:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään puolustusministeriön hallinnonalan suoritteista perittäviä maksuista.

2 §

Maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet ja niistä perittävät maksut

Valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja maksullisia julkisoikeudellisia suoritteita, joista peritään seuraavat omakustannusarvoa vastaavat kiinteät maksut, ovat:

1) puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetussa laissa (242/1990) tarkoitettu maastavientiin annettu puolustusministeriön päätös, josta maksu on 75 euroa;

2) eräiden alueiden ja kohteiden ilmakuvauksesta annetussa asetuksessa (858/1993) tarkoitettu ilmakuvaukseen annettu pää-

esikunnan lupapäätös, josta maksu on 69 euroa.

3 §

Liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavat suoritteet

Valtion maksuperustelain 7 §:ssä tarkoitettuja liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavia suoritteita ovat:

1) palkatun henkilöstön ja varusmiesten käyttö;

2) kiinteistöjen ja irtaimen omaisuuden käyttö;

3) Puolustushallinnon rakennuslaitoksen oman hallinnonalan ulkopuolelle tuottamat palvelut; puolustushallinnolle palvelut tuotetaan kuitenkin omakustannushintaan;

4) kuljetus tai muu suorite ajoneuvolla, ilma-aluksella tai merialuksella;

5) irtaimen omaisuuden kunnossapito-, korjaamo- ja valmistuspalvelut;

6) kemialliset ja fysikaaliset tutkimukset sekä mittaus- ja testauspalvelut;

7) tuotetut ja kustannetut julkaisut sekä

valokopiot muut jäljennökset ja sähköiset tallenteet sekä painopalvelut;

- 8) kirjasto-, arkisto- ja museopalvelut;
- 9) pesulapalvelut ja muut vaatekorjauksen suoritteet;
- 10) elokuva- ja valokuva-alan suoritteet;
- 11) terveydenhuoltoalan suoritteet;
- 12) teletoimen palvelut;
- 13) ruokailupalvelut;
- 14) psykologiset soveltuvuustutkimukset;
- 15) sotilaselokuvateatterinäytännöt;
- 16) muut tilaukseen tai toimeksiantoon perustuvat suoritteet.

Liiketaloudellisin perustein hinnoiteltujen suoritteiden hintoja voidaan alentaa, mikäli kyseiseen tarkoitukseen on osoitettu talousarviossa määräraha.

4 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2001

Puolustusministeri *Jan-Erik Enestam*

tammikuuta 2002 ja on voimassa vuoden 2003 loppuun.

Tällä asetuksella kumotaan puolustusministeriön hallinnonalan maksullisista suoritteista 9 päivänä lokakuuta 1997 annettu puolustusministeriön päätös (932/1997).

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanoon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämän asetuksen mukaiset maksut voidaan vuoden 2002 helmikuun loppuun saakka maksaa myös käyttäen maksuvälineenä markkamääräisiä seteleitä ja metallirahoja. Tällöin euromääräinen hinta muutetaan markkamääräiseksi kertomalla se luvulla 5,94573 sekä pyöristämällä loppusumma lähimpään penniin.

Vanhempi hallitussihteeri Seppo Paasonen

N:o 1202

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus käyttöturvallisuustiedotteesta

Annettu Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2001

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 14 päivänä elokuuta 1989 annetun kemikaalilain (744/1989) 19 §:n 3 momentin nojalla, sellaisena kuin se on laissa 12/1997:

1 §

Velvollisuus käyttöturvallisuustiedotteen toimittamiseen

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin luovuttamisesta markkinoille tai käyttöön, on toimitettava kemikaaliasetuksen (675/1993) 18 §:n ja tämän asetuksen liitteen mukainen käyttöturvallisuustiedote:

1) kemikaalilain (744/1989) 10 §:ssä tarkoitetusta kemikaalista (aineesta ja valmisteesta), joka luokitellaan vaaralliseksi kemikaalin luokitusperusteista ja merkintöjen tekemisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (807/2001), jäljempänä *luokitusperusteasetus*, mukaisesti taikka

2) valmisteesta, jota ei luokitella vaaralliseksi luokitusperusteasetuksen mukaisesti, mutta joka sisältää vähintään yhtä kemikaaliasetuksen 3 §:n mukaan terveydelle tai ympäristölle vaarallista ainetta taikka ainetta, jolle on määrätty työperäisen altistuksen raja-arvo. Tällaisen kiinteän tai nestemäisen aineen pitoisuuden valmisteesta tulee olla vähintään 1 painoprosentti ja kaasumaisen aineen pitoisuuden tulee olla vähintään 0,2 tilavuusprosenttia.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun valmisteen käyttöturvallisuustiedotteen tietojen tulee olla suhteessa valmisteen vaaraan.

2 §

Poikkeukset velvollisuudesta käyttöturvallisuustiedotteen toimittamiseen

Edellä 1 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetusta kemikaalista ei tarvitse toimittaa käyttöturvallisuustiedotetta, jos kemikaalia myydään yleiseen kulutukseen ja kemikaalin päälyyksessä on asianmukaiset varoitusmerkinnät sekä muut terveyden ja turvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot. Kemikaalista on kuitenkin vastaanottajan pyynnöstä toimitettava käyttöturvallisuustiedote, jos kemikaalia käytetään teollisessa toiminnassa tai muutoin ammatissa.

3 §

Käyttöturvallisuustiedotteen toimittaminen

Käyttöturvallisuustiedote toimitetaan kemikaalin vastaanottajalle joko suomen- tai ruotsinkielisenä hänen toivomuksensa mukaisesti. Käyttöturvallisuustiedote voidaan toimittaa paperilla taikka sähköisessä muodossa,

jos vastaanottajalla on välineet sähköisen käyttöturvallisuustiedotteen vastaanottamiseen.

Käyttöturvallisuustiedote toimitetaan kemikaalin vastaanottajalle ilman erillistä maksua.

4 §

Käyttöturvallisuustiedotteen muuttaminen

Käyttöturvallisuustiedotetta on muutettava, kun kemikaalin vaarallisuudesta terveydelle, turvallisuudelle tai ympäristölle saadaan uutta, merkittävää tietoa.

Muutettuun käyttöturvallisuustiedotteeseen merkitään muutosta osoittava päiväys seuraavasti: ”muutettu:....(päiväys)”.

Kun kemikaalin käyttöturvallisuustiedotetta on muutettu, muutettu käyttöturvallisuustiedote tulee toimittaa maksutta kaikille niille kemikaalia aikaisemmille vastaanottaneille, jotka ovat vastaanottaneet kemikaalia edellisten 12 kuukauden aikana.

5 §

Käyttöturvallisuustiedotteen tiedot

Kemikaaliasetuksen 18 §:n 3 momentissa

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2001

Peruspalveluministeri *Osmo Soininvaara*

tarkoitettujen, liitteessä kuvattujen otsikoiden mukaisten tietojen lisäksi käyttöturvallisuustiedotteeseen tulee merkitä tiedotteen laatimispäivä.

6 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2002.

Tämän asetuksen asemesta 3 momentissa mainittua työministeriön päätöstä sovelletaan torjunta-ainelaisissa (327/1969) tarkoitettuihin kasvinsuojeluaineisiin ja kemikaalilaisissa tarkoitettuihin biosidivalmisteisiin 31 päivään heinäkuuta 2004.

Tällä asetuksella kumotaan käyttöturvallisuustiedotteesta 20 päivänä elokuuta 1993 annettu työministeriön päätös (779/1993) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Tätä asetusta voidaan 2 momentissa säädetyin poikkeuksin soveltaa 3 momentissa mainitun työministeriön päätöksen asemesta ennen asetuksen voimaantuloa toimitettaviin käyttöturvallisuustiedotteisiin 31 päivästä joulukuuta 2001.

Ylitarkastaja Matti Kajantie

Liite

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTTEEN LAATIMINEN

Tämän liitteen tarkoituksena on varmistaa edellä 4 §:ssä tarkoitettujen pakollisten otsikoiden sisällön johdonmukaisuus ja tarkkuus, jotta ammattikäyttäjät voivat käyttöturvallisuustiedotteiden avulla ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin terveyden ja ympäristön suojelemiseksi ja turvallisuuden varmistamiseksi työpaikalla.

Käyttöturvallisuustiedotteiden tietojen on täytettävä kemiallisista tekijöistä työssä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (715/2001) säädetyt vaatimukset. Erityisesti työnantajan tulee pystyä käyttöturvallisuustiedotteiden avulla päättämään, onko työpaikalla vaarallisia kemikaaleja ja arvioimaan niiden käytöstä työntekijöiden terveydelle ja turvallisuudelle mahdollisesti aiheutuvat riskit.

Tiedot on annettava selkeästi ja tiiviissä muodossa. Käyttöturvallisuustiedotteen laatijan on oltava pätevä henkilö, jonka on otettava huomioon käyttäjien erityistarpeet, sikäli kuin ne tiedetään. Aineiden ja valmisteiden markkinoille saattamisesta vastuussa olevien on varmistettava, että pätevät henkilöt saavat asianmukaista koulutusta, mukaan lukien täydennyskoulutusta.

Valmisteita, joita *ei ole luokiteltu* vaarallisiksi, mutta joille vaaditaan käyttöturvallisuustiedote kemikaaliasetuksen 18 § 2 momentin mukaisesti, on otsikoittain annettavien tietojen oltava suhteessa valmisteen vaaraan.

Lisätiedot voivat olla tarpeen joissakin tapauksissa, sillä aineilla ja valmisteilla voi olla monenlaisia ominaisuuksia. Jos tiedetään, etteivät tiettyjä ominaisuuksia koskevat tiedot ole tärkeitä tai niitä on teknisistä syistä mahdoton toimittaa, syyt tähän on ilmoitettava selvästi kunkin otsikon kohdalla. Jokaisesta vaarallisesta ominaisuudesta on toimitettava tietoja. Jos ilmoitetaan, että tietty vaara ei koske valmistetta, on ilmoitettava selvästi joko, että luokituksen tekijällä ei ole tietoja käytettävissään tai, että käytettävissä olevat testitulokset ovat negatiivisia.

Käyttöturvallisuustiedotteen julkaisupäivä on annettava ensimmäisellä sivulla.

Kun käyttöturvallisuustiedotetta on muutettu, muutokset on saatettava vastaanottajan tietoon. Tiedotteen laatimisessa voidaan käyttää lomaketta, joka on kemikaalilain (744/1989) 48 a §:ssä tarkoitettujen kemikaalitietojen ilmoittamisesta annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen liitteenä 2.

Huom.

Käyttöturvallisuustiedote vaaditaan myös tietyistä kemikaalien luokitusperusteista ja merkintöjen tekemisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (807/2001) (jäljempänä luokitusperusteasetus) liitteen 1 luvussa 7 mainituista erikoisaineista ja valmisteista (esim. massiivisessa olomuodossa olevat metallit, metalliseokset, kompressoidut kaasut jne.), joiden merkinnöistä on säädetty poikkeuksia.

1 Kemikaalin ja sen valmistajan, maahantuojan tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot

1.1 Kemikaalin tunnistustiedot

Käyttöturvallisuustiedotteeseen merkitään kemikaalin päällyksessä käytettävä kaupan nimi. Muita käytettävissä olevia tunnistamistapoja voidaan myös merkitä.

1.2 Aineen ja/tai valmisteen käyttötarkoitus

Ilmoitetaan aineen tai valmisteen aiottu tai suositeltu käyttötarkoitus, mikäli ne tiedetään. Useista mahdollisista käyttötavoista tarvitsee luetella vain tärkeimmät tai tavallisimmat. Samalla on hyvä ilmoittaa, mitä tarkoitusta varten kemikaalia käytetään, esimerkiksi onko se palonestoaine, antioksidantti jne.

1.3 Valmistajan, maahantuojan tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot

Ilmoitetaan kemikaalin markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta vastaavan yrityksen tunnistustiedot. Annetaan markkinoille tai käyttöön luovuttavan yrityksen (valmistaja, maahantuoja tai jakelija) nimi, täydellinen osoite ja puhelinnumero.

Jos kemikaali luovutetaan Euroopan Unionin markkinoille jossakin muussa jäsenvaltiossa kuin Suomessa, on mahdollisuuksien mukaan annettava myös Suomeen sijoittuneen ja täällä markkinoille luovuttamisesta vastaavan toiminnanharjoittajan täydellinen osoite ja puhelinnumero.

1.4 Häätäpuhelinnumero

Ilmoitetaan häätäpuhelinnumero, josta saa lisätietoja kemikaalista. Puhelinnumero voi olla yrityksen oma tai sellaisen elimen puhelinnumero, johon tiedot on toimitettu hätätapauksia varten (kuten Myrkytystietokeskus).

2 Koostumus ja tiedot aineosista

Vastaanottajan on voitava tunnistaa annettujen tietojen perusteella helposti valmisteen aineisiin liittyvät vaarat. Valmisteeseen itseensä liittyvät vaarat on ilmoitettava kohdassa 3.

2.1 Täydellisen koostumuksen (aineosien kemiallinen yksilöinti ja niiden pitoisuus) selvittäminen ei ole tarpeellista, vaikka yleinen kuvaus aineosista ja niiden pitoisuuksia voi olla hyödyllistä.

2.2 Vaarallisiksi luokitelluista valmisteista on ilmoitettava seuraavat aineet¹ sekä niiden pitoisuus tai pitoisuusalue:

i) aineet, jotka ovat luokitusperusteasetuksessa tai vaarallisten aineiden luettelosta annetussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (624/2001) (jäljempänä aineluettelo) tarkoitettuja terveydelle tai ympäristölle vaarallisia aineita, jos niiden pitoisuus on yhtä suuri tai suurempi kuin kemikaalien luokitusperusteista ja merkintöjen tekemisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 7 §:n 1) momentin taulukossa määrätään. Taulukon sijasta noudatetaan aineelle aineluettelossa taikka luokitusperusteasetuksen liitteissä 2.2, 2.3 tai 3 määrättyä erityistä pitoisuusrajaa.

ii) ja aineet, joille on säädetty työperäisen altistuksen raja-arvo ja jotka eivät kuulu i)-alakohdassa mainittuihin aineisiin.

2.3 Valmisteista, joita ei ole luokiteltu vaarallisiksi luokitusperusteasetuksen mukaan, on

¹ Luokitellun valmisteen ärsyttävän (Xi, R36, R37, R38) tai haitallisen (Xn, R20, R21, R22) aineosan nimen salassapitämisestä säädetään kemikaalilain 48 a §:ssä tarkoitettua kemikaaleja koskevien tietojen toimittamisesta annetussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa

ilmoitettava seuraavat aineet² sekä niiden pitoisuus tai pitoisuusalue, jos yksittäisen aineen pitoisuus on vähintään 1 painoprosentti, kun kyseessä on muu kuin kaasumainen valmiste, tai vähintään 0,2 tilavuusprosenttia, kun on kyseessä kaasumainen valmiste:

i) aineet, jotka ovat kemikaalien luokitusperusteista ja merkintöjen tekemisestä annetussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa tai vaarallisten aineiden luettelosta annetussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa tarkoitettuja terveydelle tai ympäristölle vaarallisia aineita,

ii) ja aineet, joille on säädetty työperäisen altistuksen raja-arvo.

2.4 Edellä tarkoitetuista aineista on ilmoitettava niiden luokitus (joka perustuu joko aineluettelossa määrättyyn luokitukseen tai luokitusperusteasetukseen) sekä varoitusmerkit a.o. kirjainlyhenteillä ja vaaraa osoittavat lausekkeet (R-lausekkeet), jotka kuvaavat aineiden fysikaalis-kemiallisia, sekä terveys- tai ympäristövaaroja. R-lausekkeitä ei tarvitse tässä yhteydessä kirjoittaa täydellisinä, mutta kunkin R-lausekkeen koko teksti on kirjoitettava otsikon 16 alle.

2.5 Edellä tarkoitettuihin aineiden Einecs- tai Elincs-numero ja aineiden nimi tulisi antaa luokitusperusteasetuksen 9 §:n mukaisella tavalla. CAS-numero ja IUPAC-nimi (jos ne ovat saatavilla) voivat olla hyödyllisiä. Aineista, joihin sovelletaan kemikaalilain 59 a § kemiallisen aineen nimen pitämistä liike- ja ammattisalaisuutena, ei tarvitse antaa täsmällistä kemiallista yksilöintiä. Nimi voidaan tällöin ilmoittaa kemikaalilain 59 d § mukaisesti yleisellä nimellä siten kuin säädetään kemikaalilain (744/1989) 48 a §:ssä tarkoitettussa kemikaaleja koskevien tietojen toimittamisesta annetussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa.

2.6 Jos säännösten mukaisesti (kemikaalilaki 59 a ja d § ja sosiaali- ja terveysministeriön asetus kemikaaleja koskevien tietojen toimittamisesta) tiettyjen aineiden tunnistustietoja on käsiteltävä liike- ja ammattisalaisuutena, aineiden kemialliset ominaisuudet on kuvattava aineiden turvallisen käsittelyn varmistamiseksi. Käytettävän yleisen nimen on oltava sama kuin se, joka seuraa edellä mainituista menettelyistä.

3 Vaarallisten ominaisuuksien kuvaus

Tässä kohdassa on ilmoitettava aineen tai valmisteen *luokitus*, joka on määritelty aineluettelossa tai luokitusperusteasetuksen mukaisesti. Vaarat, joita aineesta tai valmisteesta aiheutuu ihmisille ja ympäristölle, on ilmoitettava selkeästi ja lyhyesti.

Valmisteista on ilmoitettava selkeästi, milloin ne *on luokiteltu* vaarallisiksi ja milloin niitä *ei ole luokiteltu* vaarallisiksi luokitusperusteasetuksen mukaan.

Aineen tai valmisteen käyttötapoihin ja todennäköisiin vääriin käyttötapoihin liittyvät tärkeimmät haitalliset ja todennäköiset fysikaalis-kemialliset ja ihmiseen tai ympäristöön kohdistuvat vaikutukset ja oireet on kuvattava.

² Luokittelemattoman valmisteen ärsyttävän (Xi, R36, R37, R38) tai haitallisen (Xn, R20, R21, R22) aineosan nimen salassapitämisestä säädetään kemikaalilain 48 a §:ssä tarkoitettussa kemikaaleja koskevien tietojen toimittamisesta annetussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa

Muitakin vaaroja voi olla tarpeellista mainita, kuten pölyävyys, tukehtumisvaara, jäätymisvaara tai sellaiset ympäristövaikutukset kuten maaperän eliöihin kohdistuva vaara, jotka eivät edellytä luokittelamista, mutta voivat lisätä aineen vaarallisuutta kokonaisuutena.

Pakkausmerkintöjä koskevat tiedot on annettava otsikon 15 alla.

4 Ensiapuohjeet

Kuvataan ensiaputoimenpiteet. On tärkeää eritellä, milloin tarvitaan välitöntä lääketieteellistä apua.

Ensiaputietojen tulee olla suppeita ja vahingoittuneen, läsnäolevien ja ensiapua antavien helposti ymmärrettävissä. Oireet ja vaikutukset tulisi esittää lyhyesti tiivistettyinä. Ohjeiden tulisi osoittaa, mitä tulisi tehdä paikan päällä onnettomuuden sattuessa ja onko odotettavissa viivästyneitä vaikutuksia altistuksen jälkeen.

Tiedot ilmoitetaan eri altistusteiden mukaisesti eri alaotsikoiden alla, esimerkiksi hengitys, iho- ja silmäkosketus ja nieleminen.

Jos ensiavun antaminen työpaikalla edellyttää erityisvalmiuksia, annetaan ohjeet toimintatavoista ja ensiaputarpeista ja -aineista.

5 Ohjeet tulipalon varalta

Ilmoitetaan kemikaalin aiheuttaman tai sen läheisyydessä ilmenevän tulipalon varalta:

- sopivat sammutusaineet
- sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä
- erityiset altistumisvaarat, jotka johtuvat kemikaalista itsestään, palamistuotteista tai tuloksena syntyvistä kaasuihin
- erityiset suojaimet tulipalon torjuntaa varten.

6 Ohjeet onnettomuuspäästöjen varalta

Kemikaalista riippuen annetaan ohjeita:

- henkilövahinkojen estämisestä kuten:
sytytyslähteiden poistaminen, riittävän ilmanvaihdon/hengityksensuojainten tarve, pölyn leviämisen estäminen, iho- ja silmäkosketuksen estäminen,
- ympäristövahinkojen estämisestä kuten:
viemäriin, pinta- ja pohjavesiin sekä maaperään pääsyn estäminen, lähiseudun asukkaiden varoittaminen,
- puhdistusohjeista kuten:
imukykyisten materiaalien (esim. hiekka, piimaa, happoa sitova aine, yleissidonta-aine, sahajauho...) käyttö, kaasujen/huuruksen poistaminen vedellä, laimentaminen.

Ohjeita voidaan antaa esim. muodossa 'älä koskaan käytä...', 'neutraloi (aine)...'
Jos on tarpeellista, viitataan kohtiin 8 ja 13.

7. Käsittely ja varastointi

Huom.

Tässä jaksossa annettavien tietojen tulisi liittyä terveyden ja ympäristön suojeluun sekä turvallisuuden varmistamiseen. Työnantajan pitäisi pystyä niiden avulla suunnittelemaan ja järjestämään työpaikan työmenetelmät kemiallisista tekijöistä työssä annetun valtioneuvoston asetuksen (715/2001) 8 § mukaisesti.

7.1 Käsittely

Ilmoitetaan tarpeelliset ohjeet turvallista käsittelyä varten mukaan lukien tekniset toimenpiteet kuten paikallis- ja yleisilmanvaihto, ohjeet aerosolin ja pölyn muodostumisen sekä tulipalon estämiseksi ohjeet ympäristönsuojelutoimenpiteistä (esimerkiksi poistoilman suodattimien tai puhdistuslaitteiden käyttö, käyttö eristetyllä alueella, päästöjen talteenotto ja niiden loppusijoitus/hävittäminen jne.), ja muut erityiset kemikaalia koskevat vaatimukset tai toimintaohjeet (esim. menettelytavat tai laitteet, joita ei pidä käyttää tai joita suositellaan) ja kuvataan toimenpiteitä lyhyesti.

7.2 Varastointi

Annetaan tarpeelliset ohjeet turvallisista varastointiolosuhteista kuten varastohuoneiden tai astioiden erityiset rakenne- ja muut vaatimukset (mukaan luettuna ainetta pidättävät seinämät ja ilmastointi), yhteensopimattomat materiaalit, varastointi- ja säilytysolosuhteet (lämpötila- ja kosteusraja-alue, valo, inertti kaasu jne.) erityiset sähkölaitteet ja staattisen sähköön estäminen.

Ilmoitetaan tarpeelliset ohjeet määrällisistä varastointirajoituksista. Ilmoitetaan erityisvaatimukset kuten kemikaalin pakkaus- ja astiamateriaalityyppi.

7.3 Erityiset käyttötavat

Annetaan käyttöohjeet erityiskäyttöön tarkoitetuista tuotteista. Ohjeiden tulee olla yksityiskohtaisia ja käytännöllisiä. Jos mahdollista, on viitattava kyseiselle alalle tai sektorille tarkoitettuihin hyväksytyihin ohjeisiin.

8 Altistumisen ehkäiseminen ja henkilönsuojaimet

8.1 Altistuksen raja-arvot

On ilmoitettava kemikaalien käytön valvontaa koskevat muuttujat, kuten työperäiseen altistukseen liittyvät raja-arvot tai biologiset raja-arvot. Tällöin on annettava siinä jäsenvaltiossa sovellettavat arvot, jossa ainetta tai valmistetta luovutetaan markkinoille. Suomessa on sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella (1028/2000) vahvistettu haitalliseksi tunnetut pitoisuudet (HTP-arvot) työpaikan ilman ohjearvoiksi. Sitovat raja-arvot on vahvistettu valtioneuvoston päätöksellä³ niissä erikseen määritellyille aineille. On myös annettava tietoa nykyisin suositelluista altistuksen seurantamenetelmistä.

³ Valtioneuvoston päätös asbestityöstä (1380/1994)

Valtioneuvoston päätös räjäytys- ja louhintatyön järjestysohjeista (410/1986)

Valmisteiden osalta on hyvä antaa raja-arvot niille aineosille, jotka on mainittava käyttöturvallisuustiedotteessa otsikon 2 mukaan.

8.2 Altistumisen ehkäiseminen

Altistuksen vähentämistoimenpiteillä tarkoitetaan kaikkia erityisiä suojaus- ja torjuntatoimenpiteitä, joita kemikaalin käytössä on sovellettava työntekijän ja ympäristön altistuksen minimoimiseksi.

8.2.1 Työperäisen altistuksen torjunta

Työnantajan on otettava nämä tiedot huomioon, kun aineiden tai valmisteiden työntekijöiden terveydelle ja turvallisuudelle aiheuttamaa riskiä arvioidaan kemiallisista tekijöistä työssä annetun valtioneuvoston asetuksen (715/2001) 6 § mukaisesti. Valtioneuvoston asetuksessa edellytetään asianmukaisten työprosessien ja teknisten torjuntatoimenpiteiden suunnittelua, sopivien laitteiden ja materiaalien käyttöä, työyhteisöä koskevien torjuntatoimenpiteiden toteuttamista riskin esiintymispaikalla ja, jollei altistumista voida muuten ehkäistä, henkilökohtaisten suojatoimenpiteiden soveltamista, kuten henkilönsuojainten käyttöä. Siksi näistä toimenpiteistä on tarjottava sopivaa ja riittävää tietoa, jotta voidaan tehdä kunnollinen em. valtioneuvoston asetuksen 6 §:ssä tarkoitettu riskinarviointi. Näiden tietojen tulisi olla sellaisia, että ne täydentävät kohdassa 7.1 jo annettuja tietoja.

Mikäli henkilökohtainen suojaaminen on tarpeen, on täsmennettävä yksityiskohtaisesti, millaiset varusteet tarjoavat riittävän ja sopivan suojan. Tällöin on otettava huomioon valtioneuvoston päätös henkilönsuojaimista (1406/1993) ja viitattava asiaa koskeviin CEN-standardeihin:

8.2.1.1 Hengityksensuojaus

Kun on mahdollisuus altistua vaarallisille kaasuille, höyryille tai pölylle, ilmoitetaan sopiva suojain kuten kannettava hengityksensuojain (raitisilmalaite, painesäiliö tms.), asianmukaiset naamarit ja suodattimet.

8.2.1.2 Käsiensuojaus

Ainetta tai valmistetta käsiteltäessä käytettävien käsineiden tyyppi on yksilöitävä, kuten materiaalin tyyppi, käsinemateriaalin läpäisy aika ilmoittamalla testauksessa käytetty altistuksen määrä ja kesto. Tarvittaessa on ilmoitettava muut käsien suojaustoimenpiteet.

8.2.1.3 Silmiensuojaus

Silmien suojaimien tyyppi on yksilöitävä, esimerkiksi suojasilmälasit, naamiomalliset suojasilmälasit, levykasvonsuojus.

8.2.1.4 Ihonsuojaus

Jos on tarpeellista suojata muuta kehon osaa kuin käsiä, määritellään vaaditun suojaimen tyyppi ja laatu kuten: esiliina, saappaat ja täysin suojaava puku. Jos on tarpeellista, ilmoitetaan erityiset toimenpiteet henkilökohtaista hygieniaa varten.

8.2.2 Ympäristöaltistuksen ehkäiseminen

Valtioneuvoston asetus työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta (716/2000)

Valtioneuvoston päätös lyijytyöstä (1154/1993)

Valtioneuvoston päätös vinyyliloridityöstä (919/1992)

Työnantajalle asetettujen yhteisön ympäristölainsäädännön mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi tarvittavat tiedot on yksilöitävä.

9 Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

Jotta voidaan toteuttaa kunnollisia altistuksen vähentämistoimenpiteitä, on kemikaalista toimitettava kaikki merkitykselliset, erityisesti kohdassa 9.2 mainitut tiedot.

9.1 Yleiset tiedot

Olomuoto

Vastaanottajalle toimitettavan aineen tai valmisteen olomuoto (kiinteä, nestemäinen, kaasumainen) ja väri on ilmoitettava.

Haju

Jos haju on havaittava, se on kuvattava lyhyesti.

9.2 Terveyden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot

pH

Ilmoitetaan toimitettavan aineen tai valmisteen pH. pH voidaan ilmoittaa myös vesiliuokselle, jonka pitoisuus on tällöin yksilöitävä.

Kiehumispiste/kiehumisalue

Leimahduspiste

Syttyvyys(kiinteät aineet, kaasut)

Räjähdysominaisuudet

Hapettavat ominaisuudet

Höyrynpaine

Suhteellinen tiheys

Liukoisuus:

vesiliukoisuus

rasvaliukoisuus (liuotin – öljy, yksilöitävä)

Jakautumiskerroin: n-oktanoliv/vesi

Viskositeetti

Höyryntiheys

Haihtumisnopeus

9.3 Muut tiedot

Muut tärkeät turvallisuuteen liittyvät muuttujat, kuten sekoittuvuus, johtokyky, sulamispiste tai -alue, kaasuryhmä (hyödyllinen räjähdysvaarallisiin ilmaseoksiin tarkoitettuista laitteista ja suojamenetelmistä annetun asetuksen (917/1996) ja kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen (918/1996) soveltamisessa, itsesyttymislämpötila jne. on ilmoitettava.

Huom. 1

Edellä mainitut ominaisuudet olisi määriteltävä luokitusperusteasetuksen määrittämien kemikaalien testimenetelmien (direktiivin 67/548/ETY liite V, A-osa) mukaisesti.

Huom. 2

Kun on kyseessä valmiste, tiedot on normaalisti annettava itse valmisteen ominaisuuksista. Jos kuitenkin ilmoitetaan, että tietty vaara ei koske valmistetta, on erotettava selvästi tapaukset, joissa luokituksen tekijällä ei ole tietoja käytettävissään ja joissa käytettävissä olevat testitulokset ovat negatiivisia. Jos katsotaan tarpeelliseksi antaa tietoja yksittäisten aineosien ominaisuuksista, on ilmoitettava selvästi, mihin tiedot liittyvät.

10 Stabiilisuus ja reaktiivisuus

Ilmoitetaan kemikaalin stabiilisuus ja tietyissä käyttöolosuhteissa tai ympäristöpäästöjen seurauksena esiintyvien vaarallisten reaktioiden mahdollisuus.

10.1 Vältettävät olosuhteet

Luetellaan sellaiset olosuhteet kuten lämpötila, paine, valo, isku, jne. jotka voivat aiheuttaa vaarallisia reaktioita ja kuvataan olosuhteita lyhyesti.

10.2 Vältettävät materiaalit

Luetellaan materiaalit kuten vesi, ilma, hapot, emäkset, hapettavat aineet tai muu materiaali, joka voi aiheuttaa vaarallisen reaktion ja kuvataan ilmiötä lyhyesti.

10.3 Vaaralliset hajoamistuotteet

Luetellaan haitallisessa määrin muodostuvat vaaralliset hajoamistuotteet.

Huom.

Erityisesti mainitaan:

- stabiilisaattoreiden tarve ja sisältyminen valmisteeseen,
- vaarallisten eksotermisten reaktioiden mahdollisuus,
- turvallisuusnäkökohdat aineen tai valmisteen fysikaalisen tilan muuttuessa,
- vaaralliset hajoamistuotteet, jotka muodostuvat kosketuksessa veden kanssa,
- epästabiilien tuotteiden muodostumismahdollisuus.

11 Terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot

Kuvataan tiiviisti, mutta mahdollisimman täydellisesti ja perusteellisesti erilaisia toksikologisia (terveys)vaikutuksia, joita voi ilmetä, jos käyttäjä joutuu kosketukseen aineen tai valmisteen kanssa.

Mainitaan altistuksesta johtuvat aineen tai valmisteen terveydelle vaaralliset vaikutukset, jotka perustuvat sekä kokemukseen että johtopäätöksiin tieteellisistä kokeista. Merkitään tiedot erilaisista altistusteistä (hengittäminen, nieleminen, iho- ja silmäkosketus) ja kuvataan oireita, jotka liittyvät fysikaalisiin, kemiallisiin ja toksikologisiin ominaisuuksiin.

Ilmoitetaan tunnetut viivästyneet ja välittömät vaikutukset ja myös lyhytaikaisesta ja pitkäaikaisesta altistuksesta johtuvat krooniset vaikutukset, esimerkiksi herkistyminen, narkoosi, sekä syöpää tai perimän muutoksia aiheuttavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset (kehityksen häiriöt ja vaikutukset hedelmällisyyteen).

Ottaen huomioon tiedot, jotka on jo annettu kohdassa 2 'Koostumus ja tiedot aineosista', voi olla tarpeellista viitata valmisteen aineosien erityisiin terveysvaikutuksiin.

12 Tiedot kemikaalin vaarallisuudesta ympäristölle

Aineen tai valmisteen mahdolliset vaikutukset, käyttäytyminen ja se, mihin aine tai valmiste ympäristössä lopulta joutuu, on kuvattava ilman, veden ja/tai maaperän osalta. Mahdolliset asiaa koskevat testitulokset (esim. LC₅₀, kala, ≤ 1 mg /l) on annettava.

Tärkeimmät ominaisuudet, joilla on todennäköisesti vaikutusta ympäristöön aineen tai valmisteen laadun ja todennäköisten käyttötapojen johdosta, on kuvattava. Tällaiset tiedot on annettava myös aineiden ja valmisteen hajoamisessa syntyvistä vaarallisista tuotteista. Tällaisia tietoja ovat mm:

12.1 Ekotoksisuus

Annetaan asiaankuuluvia ja saatavissa olevia tietoja myrkyllisyydestä vesiympäristölle sekä välittömistä että pitkäaikaisista vaikutuksista kalalle, vesikirpulle (*Daphnia*), levälle ja muille vesikasveille. Lisäksi on annettava maaperän mikro- ja makroeliöitä ja muita ympäristön kannalta merkityksellisiä eliöitä, kuten lintuja, mehiläisiä ja kasveja koskevia myrkyllisyystietoja, jos niitä on saatavilla. Jos aine tai valmiste estää mikro-organismien toimintaa, mahdolliset vaikutukset jätevesien käsittelylaitoksiin on mainittava.

12.2 Liikkuvuus

Tällä tarkoitetaan aineen tai valmisteen tiettyjen aineosien⁴ kykyä kulkeutua pohjavesiin tai kauas päästöpaikasta, jos aineita pääsee ympäristöön.

Seuraavat tiedot voisivat olla merkityksellisiä:

- tunnettu tai ennustettu jakautuminen ympäristön eri osiin,
- pintajännitys,
- adsorptio ja/tai desorptio.

Muita fysikaalis-kemiallisia ominaisuuksia käsitellään otsikossa 9.

12.3 Pysyvyys ja hajoavuus

Tällä tarkoitetaan aineen tai valmisteen tiettyjen⁴ aineosien kykyä hajota tietyissä ympäristön väliaineissa joko biologisen hajoamisen tai muiden prosessien, kuten hapettumisen tai hydrolyysin kautta. Hajoamista koskevat puoliintumisajat on mainittava, jos ne ovat saatavilla. Aineen tai valmisteen⁴ tiettyjen aineosien kyky hajota jätevesien käsittelylaitoksessa on myös mainittava.

12.4 Biokertyvyyspotentiaali

Tällä tarkoitetaan aineen tai valmisteen tiettyjen aineosien⁴ kykyä kertyä biologiseen materiaaliin ja siirtyä ravintoketjuun. Kow (oktanoli-vesi-jakaantumiskerroin) ja BCF (biokertyvyys-tekijä = BCF) on mainittava, jos ne ovat saatavilla.

12.5 Muut haitalliset vaikutukset

⁴ Näitä tietoja ei voi antaa valmisteista, koska ne koskevat vain aineita. Ne on annettava, kun niitä on saatavilla ja kun ne koskevat kyseistä asiaa, kullekin valmisteeseen sisällyttävälle yksittäiselle aineelle, joka on mainittava käyttöturvallisuustiedotteessa tämän liitteen otsikossa 2 annettujen määräysten mukaisesti.

Tässä on annettava tiedot muista mahdollisista ympäristöön kohdistuvista haittavaikutuksista, esim. otsonia tuhoavasta ominaisvaikutuksesta, valokemiallisesta otsoninmuodostuskyvystä ja/tai suhteellisesta kasvihuonevaikutuksesta.

Huom.

On varmistettava, että ympäristön kannalta asiaankuuluvia tietoja annetaan käyttöturvallisuustiedotteiden muiden, erityisesti otsikoiden 6, 7, 13, 14 ja 15 alla (hallittuja päästöjä, onnettomuspäästöjen sattuessa toteutettavia toimenpiteitä, kuljetukseen ja hävittämiseen liittyviä näkökohtia koskevia tietoja).

13 Jätteiden käsittely

Jos aineen tai valmisteiden käsittely jätteenä (ylijäämä tai oletettavasta käytöstä johtuva jäte) muodostaa vaaran, kuvataan jätteiden ominaisuudet ja annetaan ohjeet niiden turvallisesta käsittelystä.

Ilmoitetaan asianmukaiset sekä aineesta että valmisteesta muodostuneen jätteen tai kemikaalijäämiä sisältävän pakkauksen käsittelymenetelmät (poltto, kierrätys, kaatopaikka, jne.).

Huom.

Jätteisiin liittyviin Euroopan yhteisöä koskeviin määräyksiin tulisi viitata. Käyttäjää tulisi muistuttaa voimassa olevista kansallisista tai alueellisista määräyksistä.

14 Kuljetustiedot

Ilmoitetaan kaikki erityiset turvallisuusohjeet, joita tarvitaan kemikaalin kuljetuksen tai siirtämisen yhteydessä joko käyttäjän alueen sisä- tai ulkopuolella.

Jos tarpeellista, on annettava tietoa kuljetusluokituksista kuhunkin kuljetusmuotoon liittyvien määräysten osalta: IMDG (meri), ADR (maantiet, direktiivi 94/55/ETY), RID (rautatiet, direktiivi 96/49/EY), ICAO/IATA (ilma). Suomessa tiedot saadaan liikenneministeriön päätöksestä vaarallisten aineiden kuljettamisesta tiellä (660/1997) ja liikenneministeriön päätöksestä vaarallisten aineiden kuljettamisesta rautatiellä (901/1997). Näitä kutsutaan VAK-määräyksiksi. Merikuljetusvaatimukset on esitetty IMO:n julkaisussa International Maritime Dangerous Goods Code (IMDG-koodi), joka on Suomessa määrätty noudatettavaksi asetuksella (666/1998) ja merenkululaitoksen päätöksellä.

Tähän voisi sisältyä muun muassa:

- YK-numero,
- luokka,
- oikea laivauksessa käytettävä nimi,
- pakkausryhmä,
- meriä saastuttava aine,
- muut asiaa koskevat tiedot.

15 Kemikaaleja koskevat määräykset

Annetaan vaarallisten aineiden ja valmisteiden luokitusta, pakkaamista ja merkitsemistä koskevien määräysten mukaiset etiketin tiedot.

Jos kemikaalia koskevat erityiset Euroopan yhteisön määräykset ihmisen tai ympäristön suojelemiseksi (esim. markkinoille luovuttamista ja käyttöä koskevat rajoitukset) nämä määräykset tulisi ilmoittaa. Myös näitä vastaavasta kansallisesta lainsäädännöstä tulisi mainita.

Käyttöturvallisuustiedotteella tulisi muistuttaa kemikaalin vastaanottajille muista kemikaalia koskevista tiedossa olevista kansallisista määräyksistä ja ohjeista.

16 Muut tiedot

Merkittään muut tiedot, jotka voivat olla tärkeitä turvallisuuden, terveyden tai ympäristönsuojelun kannalta, esimerkiksi:

- luettelo kemikaalia koskevista R-lausekkeista. Niiden R-lausekkeiden koko teksti, joihin viitataan käyttöturvallisuustiedotteen kohdissa 2 ja 3, on annettava,
- koulutusohjeet,
- suositeltavia käyttörajoituksia (ts. tavarantoimittajan antamia suosituksia, jotka eivät perustu säädöksiin)
- lisätiedot (kirjallisuusviitteitä ja/tai tekninen kontaktipiste)
- käyttöturvallisuustiedotteen laatimisessa käytetyt tärkeimmät lähteet
- jos on kyseessä käyttöturvallisuustiedotteen muuttaminen, on ilmoitettava selvästi, mitkä tiedot on lisätty, poistettu tai muutettu (ellei sitä ole ilmoitettu muualla).

N:o 1203

**Maa- ja metsätalousministeriön asetus
naudanlihan merkitsemisestä**

Annettu Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 2001

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta 8 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1100/1994) 11 §:n nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa annetaan tarkemmat säännökset seuraavien Euroopan yhteisön asetusten edellyttämästä naudanlihan merkitsemisestä, sen viranomaisvalvonnasta ja oma-valvonnasta sekä merkintäjärjestelmien hyväksymisestä:

- 1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000 nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottamisesta sekä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden pakollisesta merkitsemisestä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 820/97 kumoamisesta, jäljempänä neuvoston asetus; ja
- 2) komission asetus (EY) N:o 1825/2000 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1760/2000 soveltamista koskevista

yksityiskohtaisista säännöistä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden merkinnän osalta, jäljempänä komission asetus.

2 §

Suhde muihin kansallisiin säädöksiin

Naudanlihaan tehtävistä merkinnöistä säädetään myös elintarvikelaissa (361/1995) ja sen nojalla annetuissa säädöksissä.

Naudanlihan terveysmerkinnöistä ja pakastamisajankohtaa koskevista merkinnöistä säädetään lihahygieniasta annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 16/EEO/2001 sekä jauhelihan ja raakaliha-valmisteiden hygieniasta annetussa maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä 20/EEO/1998 muutoksineen.

BSE-taudin varalta tutkittavien nautojen, lampaiden ja vuohien lihantarkastuksesta sekä tähän liittyvästä naudanlihan ja lihatuotteiden merkinnästä säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 22/EEO/2001.

3 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *naudanlihalla* naudan ruhoa ja ruhosta saatavaa lihaa leikattuna sekä naudan häntää ja pallealihaa;

2) *jauhetulla naudanlihalla* naudanlihaa, joka on hakattu hienoksi tai jauhettu lihamyllyllä;

3) *alkuperällä* tietoa siitä, missä valtiossa nauta on syntynyt, kasvatettu ja teurastettu;

4) *merkinnällä* neuvoston asetuksen ja komission asetuksen mukaisten tietojen merkitsemistä yksittäiseen ruuhon tai ruhon osiin taikka niiden kääreisiin ja pakkauksiin ja muiden kuin valmiiksi pakattujen tuotteiden osalta asianmukaisten tietojen antamista kirjallisesti ja näkyvällä tavalla kuluttajalle myyntipaikassa;

5) *valvontaviranomaisella* Elintarvikevirastoa, lääninhallitusta, kunnan valvontaviranomaista tai valtion tarkastuseläinlääkäriä;

6) *toimijalla*:

a) vähittäismyymälää tai eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta annetussa laissa (1195/1996), jäljempänä hygienialaki, tarkoitettua teurastamoa taikka teurastuspaikkaa sekä muuta laitosta, jossa naudanlihaa leikataan, jauhetaan tai pakataan;

b) vähittäismyymälää, jossa myydään naudanlihaa pakkaamattomana; ja

c) vähittäismyymälöiden muodostamaa 7 kohdassa tarkoitettua ryhmää (*kaupan ketju*);

7) *kaupan ketjulla* sellaisten vähittäismyymälöiden muodostamaa ryhmää, joissa naudanlihaa leikataan, jauhetaan tai pakataan taikka myydään pakkaamattomana; kaupan ketjuun kuuluvilla vähittäismyymälöillä on yhteinen liiketunnus;

8) *yksittäisellä vähittäismyymälällä* kaupan ketjuun kuulumatonta vähittäismyymälää;

9) *muulla laitoksella* hygienialain nojalla hyväksytyä leikkaamoa, jauhelihaa valmistavaa laitosta tai erillistä pakkaamoa;

10) *nautaeläinrekisterillä* neuvoston asetuksen mukaista viranomaisen pitämää rekisteriä;

11) *syntymätunnuksella* nautaeläimelle neuvoston asetuksen mukaisesti annettua yks-

silöllistä tunnusta, joka on painettuna kyseisen eläimen korvamerkkiin;

12) *erätunnuksella* tunnusta, jonka perusteella voidaan selvittää niiden eläinten syntymätunnukset, joiden lihaa erässä on; erätunnus vastaa neuvoston asetuksessa ja komission asetuksessa tarkoitettua viitenumeroa tai -koodia;

13) *jäsenvaltiolla* Euroopan unioniin kuuluvaa valtiota;

14) *kolmannella maalla* Euroopan unioniin kuulumatonta maata;

15) *pakollisella naudanlihan merkintäjärjestelmällä* toimijan laatimaa ja valvontaviranomaisen hyväksymää merkintäjärjestelmää; merkintäjärjestelmällä tarkoitetaan komission asetuksen 1 artiklassa mainittua tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmää;

16) *vapaaehtoisella naudanlihan merkintäjärjestelmällä* valvontaviranomaisen neuvoston asetuksen 16 artiklan mukaisesti hyväksymää toimijaa koskevaa merkintäjärjestelmää;

17) *ensisaapumispaikalla* sitä yksikköä, joka Suomessa ensimmäisenä vastaanottaa toisesta jäsenvaltiosta toimitetut naudanlihaerät; jos naudanlihaerä lyhytaikaisen säilytyksen jälkeen kuljetetaan pakkasvarastosta tai muusta välivarastosta jakamattomana lopulliseen määränpäähänsä, ensisaapumispaikana pidetään kuitenkin kyseistä lopullista määränpäättä; ja

18) *rekisterikyselyllä* nautaeläinrekisteristä tehtyä kyselyä, jolla selvitetään eläimen alkuperä, rekisteröinti, syntymäaika, testauspyynnöt, rajoittavat määräykset ja muut huomautukset.

2 luku

Viranomaiset ja valvontamenettely

4 §

Elintarvikeviraston velvollisuudet

Elintarvikevirasto toimii neuvoston asetuksen ja komission asetuksen mukaisena toimivaltaisena viranomaisena ja johtaa sekä valvoo kyseisten asetusten ja tämän asetuksen täytäntöönpanoa.

Elintarvikevirasto vastaa Euroopan komis-

sion mahdollisesti pyytämien tilastotietojen keräämisestä sekä raporttien ja kertomusten laatimisesta.

Lisäksi Elintarvikevirasto valvoo kaupan ketjujen suorittamaa merkintäjärjestelmän noudattamisen valvontaa.

5 §

Lääninhallitusten velvollisuudet

Lääninhallitus ohjaa ja valvoo Elintarvikeviraston antamien ohjeiden mukaisesti neuvoston asetuksen ja komission asetuksen sekä tämän asetuksen mukaisen naudanlihan merkitsemisen valvontaa alueellaan.

6 §

Kuntien ja valtion tarkastuseläinlääkärien velvollisuudet

Kunta huolehtii elintarvikelain 11 §:n mukaisesti neuvoston asetuksen ja komission asetuksen sekä tämän asetuksen mukaisesta valvonnasta ja tarkastuksesta alueellaan.

Teurastamoissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa valvonnasta ja tarkastuksesta vastaavat kuitenkin asianomaiset valtion tarkastuseläinlääkärit.

7 §

Valvontamenettely

Valvontaviranomaisen on valvottava toimijoita säännöllisesti. Vähittäismyymälöiden naudanlihan merkintäjärjestelmät on tarkastettava vähintään kerran vuodessa.

Valvonnan yhteydessä on tarkastettava, täyttääkö naudanlihan merkitseminen neuvoston asetuksen ja komission asetuksen sekä tämän asetuksen vaatimukset. Valvojan on pidettävä kirjaa tarkastuskäynneistä ja valvonnan yhteydessä havaituista epäkohdista sekä annettava toimijalle kirjallinen selvitys tarkastusten tuloksista ja annetuista toimenpidekehotuksista.

Teurastamon, teurastuspaikan ja muun laitoksen merkintäjärjestelmiä valvotaan hygienialain mukaisen valvonnan yhteydessä. Merkintäjärjestelmät tarkastetaan yksityiskohtaisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa.

3 luku

Toimijoita koskevat vaatimukset

8 §

Pakollinen naudanlihan merkintäjärjestelmä

Toimijan on kustannuksellaan laadittava ja toteutettava valvontaviranomaisen hyväksymä pakollinen naudanlihan merkintäjärjestelmä.

Teurastamon pakollisen merkintäjärjestelmän hyväksymistä haetaan valtion tarkastuseläinlääkäriltä. Yksittäisen vähittäismyymälän, teurastuspaikan sekä muun laitoksen pakollisen merkintäjärjestelmän hyväksymistä haetaan kunnan valvontaviranomaiselta. Hakemukseen on liitettävä selvitys toiminnasta ja sen laajuudesta sekä kuvaus oma-valvontaan sisältyvästä 12 §:n mukaisesta naudanlihan merkintäjärjestelmästä.

Kaupan ketjun pakollisen merkintäjärjestelmän hyväksymisestä säädetään 10 §:ssä.

9 §

Vapaaehtoinen naudanlihan merkintäjärjestelmä

Vapaaehtoisia merkintöjä käyttävän toimijan on kustannuksellaan laadittava ja toteutettava valvontaviranomaisen hyväksymä vapaaehtoinen naudanlihan merkintäjärjestelmä. Vapaaehtoisen merkintäjärjestelmän hyväksymisen edellytyksistä samoin kuin hyväksymisen peruuttamisesta ja lisäehtojen asettamisesta säädetään neuvoston asetuksen 16 ja 18 artiklassa.

Jos naudanlihaa viedään toisiin jäsenvaltioihin, tästä on tehtävä ilmoitus 6 §:ssä mainitulle kunnan valvontaviranomaiselle ja Elintarvikevirastolle ennen viennin aloittamista. Ilmoitukseen on sisällytettävä vapaaehtoisen merkintäjärjestelmän koko kuvaus ja luettelo vietävässä naudanlihassa käytettävistä hyväksytyistä vapaaehtoisista merkinnöistä. Elintarvikevirasto toimittaa tiedot toisiin jäsenvaltioihin ja komissiolle.

Maataloustuotteiden luonnonmukaisesta tuotantotavasta ja siihen liittyvistä merkinnöistä maataloustuotteissa ja elintarvikkeissa

annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2092/91 tarkoitettujen luonnonmukaisten tuotteiden merkintöihin ja valvontaan sovelletaan luonnonmukaisesti tuotettujen maataloustuotteiden, elintarvikkeiden ja alkoholi-juomien valvonnan järjestämisestä annettua maa- ja metsätalousministeriön asetusta (346/2000).

10 §

Kaupan ketjun merkintäjärjestelmien hyväksyminen

Kaupan ketjun on kustannuksellaan laadittava ja toteutettava pakollinen naudanlihan merkintäjärjestelmä. Pakollisen merkintäjärjestelmän hyväksymistä haetaan Elintarvikevirastolta.

Hakemuksessa on ilmoitettava:

1) kaupan ketjun vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot;

2) ketjun liiketunnus;

3) ketjuun kuuluvien vähittäismyymälöiden nimet, osoitteet ja puhelinnumerot sekä tieto kussakin myymälässä käytettävästä merkinnästä kunnittain ryhmiteltynä;

4) ilmoitus ketjuun kuuluvan vähittäismyymälän sitoutumisesta hakemuksessa ilmoitettuun merkintäjärjestelmään;

5) kuvaus kaupan ketjun merkintäjärjestelmästä;

6) selvitys siitä, miten ketju valvoo merkintäjärjestelmän noudattamista; ja

7) ketjuun kuuluviin vähittäismyymälöihin kohdistettavat toimenpiteet, silloin kun myymälä ei noudata hyväksytyä merkintäjärjestelmää.

Kaupan ketjun on viipymättä ilmoitettava Elintarvikevirastolle hakemuksessa ilmoituksissa tiedoissa tapahtuneista muutoksista.

Vapaaehtoisia merkintöjä käyttävän kaupan ketjun on haettava neuvoston asetuksen 16 artiklassa tarkoitetun vapaaehtoisen merkintäjärjestelmän hyväksymistä Elintarvikevirastolta.

Kaupan ketjun on haettava jokaiselle ketjussa käytettävälle uudelle merkinnälle hyväksyntä Elintarvikevirastolta.

11 §

Kaupan ketjuun kuuluvan vähittäismyymälän velvollisuudet

Kaupan ketjuun kuuluvan vähittäismyymälän on sisällytettävä ketjun pakollinen naudanlihan merkintäjärjestelmä osaksi omavalvontajärjestelmäänsä. Jos vähittäismyymälä käyttää vapaaehtoisia merkintöjä, myös vapaaehtoinen merkintäjärjestelmä on sisällytettävä osaksi omavalvontajärjestelmää.

Kaupan ketjuun kuuluvan vähittäismyymälän on viimeistään tarkastuksen yhteydessä esitettävä kunnan valvontaviranomaiselle selvitys toiminnan laadusta ja laajuudesta sekä kuvaus omavalvontaan sisältyvästä 10 ja 12 §:n mukaisista naudanlihan merkintäjärjestelmistä.

12 §

Merkintäjärjestelmien kirjallinen kuvaus

Pakollinen naudanlihan merkintäjärjestelmä on kuvattava kirjallisesti. Merkintäjärjestelmää on muutettava toiminnan muuttuessa. Toimija vastaa merkintäjärjestelmän toimivuudesta ja pitää kirjaa sisäisestä tarkastuksesta. Kirjanpito on säilytettävä vähintään yhden vuoden ajan ja se on pyydettyessä esitettävä valvontaviranomaiselle. Merkintäjärjestelmän kirjallisesta kuvauksesta on käytävä ilmi merkintäjärjestelmästä vastaavan henkilön nimi.

Merkintäjärjestelmän perussisältö on seuraava:

1) kuvaus naudanlihan kulusta ja siitä, miten eri naudanlihaerät pidetään erillään sekä siihen liittyvistä työvaiheista;

2) kuvaus naudanlihan jäljittämisestä ja merkitsemisestä;

3) selostus erätunnuksen määrittelystä ja naudanlihan merkitsemiseen käytetyistä merkinnöistä;

4) kirjanpito vastaanotetusta ja lähetetystä lihasta; teurastamon, teurastuspaikan ja muun laitoksen on pidettävä kirjaa myydystä lihasta; teurastamon ja teurastuspaikan on pidettävä kirjaa myös teurastettavaksi tuoduista naudoista;

5) suunnitelma virheellisesti merkittyjen

tuotteiden vetämisestä pois markkinoilta sekä siihen liittyvä tiedotussuunnitelma; ja

6) suunnitelma henkilökunnan perehdyttämisestä naudanlihan merkintäjärjestelmään.

Vapaaehtoisia merkintöjä käyttävän toimijan on kuvattava vapaaehtoinen merkintäjärjestelmä kirjallisesti neuvoston asetuksen 16 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

13 §

Ensisaapumispaikkojen velvollisuudet

Ensisaapumispaikkojen on pidettävä kirjaa saapuvan ja lähtevän naudanlihan määristä ja merkinnöistä. Kirjanpito on säilytettävä vähintään vuoden ajan ja se on pyydettyessä esitettävä valvontaviranomaiselle.

Jos toisesta jäsenvaltiosta tuodussa naudanlihaerässä ei ole lihan jäljittämiseen tarvittavia merkintöjä tai merkinnät ovat riittämättömiä, ensisaapumispaikan on sovellettava 24 §:n säännöksiä.

14 §

Jäljitettävyys

Kaikki kaupan pidettävä naudanliha on oltava jäljitettävissä. Sen osalta on noudatettava, mitä säädetään komission asetuksen 1 artiklassa.

15 §

Naudanlihan merkintä

Suomessa kaupan pidettävä sekä Suomesta toisiin jäsenvaltioihin vietävä naudanliha on merkittävä neuvoston asetuksen 13 artiklan ja komission asetuksen 2 ja 3 artiklan mukaisesti.

Neuvoston asetuksen 13 artiklan 2a-kohdassa tarkoitetun erätunnuksen eteen on merkittävä joko ”Erätunnus” tai ”Erä” tai merkinnöistä on muuten selvästi käytävä ilmi erätunnus.

Toimijan on annettava riittävät tiedot naudanlihan merkinnöistä tämän asetuksen sekä elintarvikelain 8 §:n mukaisesti muille toimijoille.

16 §

Jauhetun naudanlihan merkintä

Suomessa kaupan pidettävä sekä Suomesta toisiin jäsenvaltioihin vietävä jauhettu naudanliha on merkittävä neuvoston asetuksen 13 ja 14 artiklan ja komission asetuksen 5 artiklan mukaisesti.

Jos jauhettuun naudanlihaan sekoitetaan muista eläimistä peräisin olevaa lihaa, merkinnät koskevat jauhetun naudanlihan osuutta tällaisessa sekoituksessa.

17 §

Kolmannesta maasta peräisin olevan naudanlihan merkintä, kun kaikkia tietoja ei ole saatavilla

Kolmannesta maasta tuotu naudanliha, josta ei ole saatavilla kaikkia neuvoston asetuksen 13 artiklan mukaisia tietoja, on merkittävä neuvoston asetuksen 15 artiklan mukaisesti.

18 §

Naudanlihan ja jauhetun naudanlihan vapaaehtoiset merkinnät

Naudanlihaan ja jauhettuun naudanlihaan voidaan tehdä vapaaehtoisesti muita merkintöjä neuvoston asetuksen 16 artiklan mukaisesti. Jauhettuun naudanlihaan voidaan tehdä vapaaehtoisia merkintöjä myös neuvoston asetuksen 14 artiklan ja komission asetuksen 5 artiklan mukaisesti.

19 §

Erän koko

Erän koosta on noudatettava, mitä ryhmän koosta säädetään komission asetuksen 4 artiklassa.

20 §

Muut vaatimukset merkintöjen tekemisessä

Naudan ruhoihin ja ruhon osiin on merkittävä teurastuspäivä ja eläimen syntymä-

tunnus sekä muut 15 §:ssä vaaditut merkinnät.

Teurastamojen ja teurastuspaikkojen on tarkastettava teurastettavaksi tulevista nautaeläimistä lihan merkitsemisessä tarvittavat tiedot rekisterikyselyllä.

Jos muussa laitoksessa tai vähittäismyymälässä leikataan, jauhetaan tai pakataan naudanlihaa, on lihassa tai sen kääreissä tai pakkauksissa taikka niihin kiinnitetyissä etiketeissä oltava näkyvällä tavalla 15 §:ssä vaaditut merkinnät.

Myös pakkaamattomana myytävän lihan läheisyydessä on oltava näkyvällä tavalla 15 §:ssä vaaditut merkinnät.

Sen toimijan, joka myy naudanlihaa kulluttajille, on elintarvikelain 6 ja 8 §:n mukaisesti varmistettava, että merkinnät ovat paikansapitäviä.

Suomen- ja ruotsinkielisistä merkinnöistä säädetään elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä annetun asetuksen (794/1991) 21 §:ssä.

4 luku

Valvontaviranomaisen ja Elintarvikeviraston velvollisuudet

21 §

Valvontaviranomaisen velvollisuudet

Valvontaviranomaisen on ilmoitettava teurastamon, teurastuspaikan, muun laitoksen ja yksittäisen vähittäismyymälän pakollisen ja vapaaehtoisen merkintäjärjestelmän hyväksymisestä viipymättä Elintarvikevirastolle.

Ilmoituksessa on oltava seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi, osoite ja toimiala; ja
- 2) vapaaehtoisen merkintäjärjestelmän osalta lisäksi valvontaviranomaisen hyväksymät vapaaehtoiset merkinnät ja hyväksymispäivämäärä.

22 §

Elintarvikeviraston velvollisuudet

Elintarvikeviraston on ilmoitettava tiedot kaupan ketjun hyväksytystä merkintäjärjestelmästä kunnan valvontaviranomaiselle.

Elintarvikevirasto pitää toimijoista valta-

kunnallista rekisteriä ja ilmoittaa rekisteriin hyväksymisestä säännöllisesti lääninhallitukselle. Elintarvikevirasto pitää komission asetuksen 10 artiklassa tarkoitettua rekisteriä.

Elintarvikevirasto pitää luetteloja niistä toisten jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden toimijoista, jotka toiset jäsenvaltiot tai komissio ovat sille ilmoittaneet komission asetuksen 11 artiklan mukaisesti. Elintarvikevirasto ilmoittaa kyseisistä toimijoista tarvittaessa lääninhallitukselle ja valvontaviranomaisille.

Elintarvikevirasto käsittelee ja ratkaisee komission asetuksen 6 artiklassa tarkoitettujen hakemukset.

Elintarvikeviraston on toimitettava komission asetuksen 11 artiklan c-kohdassa tarkoitettujen tietojen komissiolle.

5 luku

Seuraamukset ja maksut

23 §

Rangaistukset ja pakkokeinot

Rangaistuksesta tämän asetuksen tai neuvoston asetuksen taikka komission asetuksen rikkomisesta säädetään elintarvikelain 39 §:ssä sekä Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain (1100/1994) 8 §:ssä.

Pakkokeinoista säädetään elintarvikelain 8 luvussa.

24 §

Virheellisesti merkitty naudanliha

Virheellisesti merkityn ja merkitsemättömän naudanlihan sekä naudanlihan osalta, jota ei voida jäljittää komission asetuksen 1 artiklassa tarkoitettulla tavalla, noudatetaan mitä komission asetuksen 9 artiklassa säädetään.

Valvontaviranomainen voi elintarvikelain 8 luvun mukaisesti ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin virheellisesti merkittyjen naudanlihaerien poistamiseksi markkinoilta.

25 §

Maksut

Tämän asetuksen mukaisesta valvonnasta saa asianomainen valtion viranomaisen periä maksun elintarvikelain 25 §:n mukaisesti. Maksujen määräämisessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Tällä asetuksella kumotaan naudanlihan merkitsemisestä 7 päivänä syyskuuta 2000 annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (786/2000). Asetusta sovelletaan kuitenkin ennen 1 päivää tammikuuta 2002 pakattuihin naudanlihaeriin.

6 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

26 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 2001

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Ylitarkastaja Juha Ylä-Autio

N:o 1204

Valtiovarainministeriön asetus**verontilityslain 5 §:ssä tarkoitettujen verovuodelta 2001 ennen verotuksen päättymistä maksettujen verojen tilityksissä sovellettavista jako-osuuksista**

Annettu Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2001

Valtiovarainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 10 päivänä heinäkuuta 1998 annetun verontilityslain (532/1998) 5 §:n nojalla:

1 §

Verovuoden 2001 ennakonpidätysten, ennakon täydennysmaksun ja kannossa maksettavan ennakon sekä ennen verotuksen päättymistä suoritettun jäännösveron tilityksissä sovelletaan tämän asetuksen määräyksiä.

2 §

Verovuodelta 2001 suoritettavissa verontilityslain 5 §:n mukaisissa tilityksissä käytetään seuraavia jako-osuuksia:

Valtionveron osuus	39,33
Kunnallisveron osuus	52,40
Kirkollisveron osuus	3,24
Vakuutetun sairausvakuutusmaksu	5,03

3 §

Verovuodelta 2001 suoritettavia verontilityslain 5 §:n mukaisia tilityksiä varten kuntien jako-osuudet lasketaan siten, että verovuodelta 2000 toimitetussa verotuksessa vahvistettu kunnallisvero muutetaan kuntakohtaisiksi laskennallisiksi äyrimääriksi soveltamalla kunkin kunnan tuloveroprosenttia. Näin saatuja kuntakohtaisia äyrimääriä korjataan kertoimella, joka on kunkin kunnan 1 päivän tammikuuta 2001 ja 1 päivän tammikuuta 2000 asukaslukujen suhde. Tällä tavoin korjattuihin äyrimääriin sovelletaan vuoden 2001 kunnan tuloveroprosenttia ja kunkin kunnan jako-osuus lasketaan näin arvioidun kunnallisveron osuutena kaikkien kuntien vastaavien verojen summasta.

Seurakuntien jako-osuudet lasketaan siten, että kirkollisveron osuudesta erotetaan viimeksi toimitetun verotuksen maksuunpanon suhteessa evankelisluterilaisten seurakuntien yhteisösuus, saksalaisen seurakunnan osuus sekä kunkin ortodoksisen seurakunnan osuus. Tämän jälkeen evankelisluterilaisten seurakuntien osuudet määrätään vastaavalla tavalla kuin kuntien jako-osuudet soveltaen äyrimääriin vuoden 2001 kirkollisveroäyrin hintaa.

Ennen kuntien ja evankelisluterilaisten seurakuntien jako-osuuksien laskentaa äyrimääriä tarkistetaan seuraavasti:

Kunta	Evankelisluterilainen seurakunta	Äyrimäärän alennus
Halikko	Halikko	70 000 000
Haukipudas	Haukipudas	22 000 000
Joensuu	Joensuu	42 000 000
Juupajoki	Juupajoki	10 000 000
Kempele	Kempele	34 000 000
Lieto	Lieto	3 000 000
Muurla	Muurla	2 000 000
Naantali	Naantali	24 000 000
Oulu	Oulu	210 000 000
Pertteli	Pertteli	3 000 000
Salo	Salo	300 000 000
Sipoo	Sipoo	11 500 000

4 §

Tarkistettuja jako-osuuksia sovelletaan joulukuussa 2001 suoritettavasta tilityksestä

N:o 1204

lähtien, jolloin samalla oikaistaan vuoden 2001 helmikuusta vuoden 2001 marraskuuhun sovellettujen jako-osuuksien käytöstä johtuvat tilityserot.

5 §

Tämä asetus tulee voimaan 14 päivänä joulukuuta 2001.

Tällä asetuksella kumotaan verontilityslain 5 §:ssä tarkoitettujen verovuodelta 2001 ennen verotuksen päättymistä maksettujen verojen tilityksissä sovellettavista jako-osuuksista 14 päivänä helmikuuta 2001 annettu valtiovarainministeriön asetus (132/2001) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2001

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

Neuvotteleva virkamies Merja Taipalus